

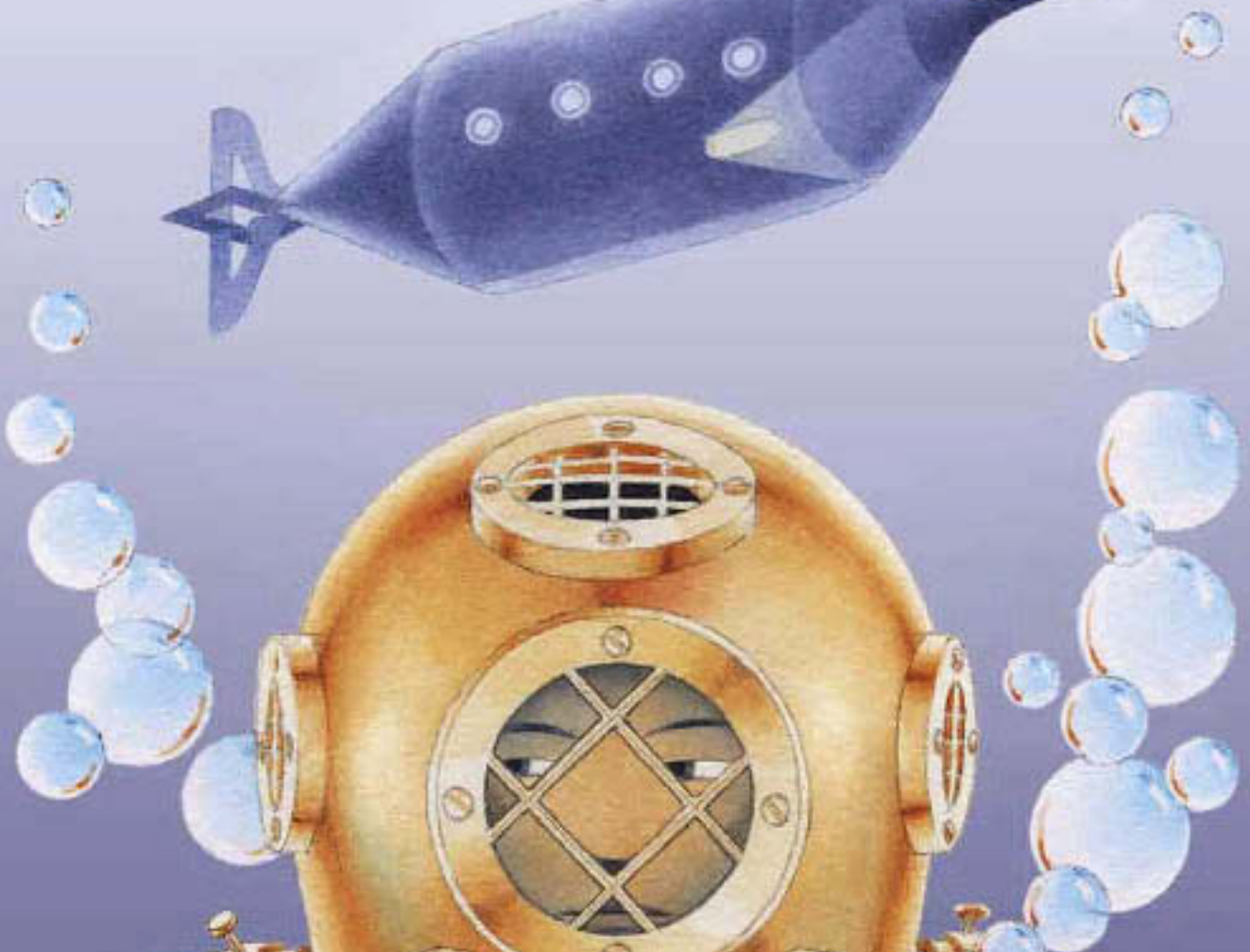
EL MICALET GALACTIC

Propostes didàctiques

Vint mil llegües de viatge submarí

Elaborades per Josep Millo

VINT MIL LLEGÜES DE VIATGE SUBMARÍ

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Jules Verne*

Adaptació: *Jesús Cortés*

Dibuixos: *Enric Solbes*

Edicions Bromera / Alzira 2005

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 111

Format: 13 × 20,5 cm, 176 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 12 anys. Els xiquets i les xiquetes amb un cert hàbit lector en podran fer una lectura autònoma, gràcies a l'adequació del lèxic emprat per Jesús Cortés en aquesta adaptació de l'obra original de Jules Verne.

RESUM ARGUMENTAL

Alguna cosa misteriosa, una terrible bèstia marina, sembla el pànic entre els vaixells que naveguen arreu del món. Pierre Aronnax, autor d'un llibre sobre els misteris de les profunditats de l'oceà i el seu assistent Conseil, són invitats a unir-se a l'expedició de l'*Abraham Lincoln*, que té com a objectiu resoldre el misteri. Allà coneixen l'arponer canadenc Ned Land, amb qui fan amistat pel fet de parlar la mateixa llengua.

Després de setmanes de recerca, finalment entropessen amb allò que buscaven, i durant el combat amb la bèstia, Aronnax, Conseil i Ned ixen disparats per la borda i cauen a la mar. En

l'esforç per sobreviure, es troben damunt del «monstre» que buscaven, que resulta ser un vaixell capaç de navegar per davall de l'aigua, un submarí. El capità Nemo els acull a bord del *Nautilus*, i els invita a romandre-hi, però els avisa que mai no permetrà que abandonen la nau i revelen al món la seua existència. Ned Land també diu la seua: intentarà escapar-se'n per tots els mitjans possibles.

El capità aprofita la trobada amb Aronnax, el llibre del qual ha llegit, per a començar una nova travessia pels mars i oceans del món i mostrar-li com són en realitat. A partir d'aquest moment, se submergeixen en un viatge al·lucinant que els acostava als misteris que s'amaguen dels ulls humans. Paral·lelament, però, la narració de Verne ens aproxima a la personalitat enigmàtica del capità Nemo i als secrets que l'han portat a separar-se de la resta del món. El que resulta essencial en el relat són les increïbles aventures que s'esdevindran durant el mític periple: els salvatges de l'illa Goroboar, l'incident del pescador de perles i el tauró, l'increïble pas pel túnel aràbic, la trampa mortal sota els gels de l'Antàrtic i l'episodi dels polps, entre d'altres. Finalment, hi sobrevindrà el desenllaç amb la més terrible de les maregasses a les fredes aigües del nord que, potser, posarà punt i final a la història del *Nautilus* i del seu capità.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

A bord d'una tècnica narrativa magistral, Jules Verne ens endinsa en diversos mons, tots ells fascinants i sorprenents: el món de la ciència, el món submarí i el món de les persones que naveguen. Igual que en la resta de novel·les d'aquest autor, hi queda visible l'interés que despertaren en el segle XIX els invents i els avanços científics, i la passió amb què es vivia cada descobriment. Verne uneix aquesta fascinació per la ciència amb la literatura d'aven-

tures. El resultat, en aquest cas és una novel·la que, quasi cent cinquanta anys després de la primera edició, continua publicant-se en totes les llengües, amb adaptacions per a totes les edats i versions en el cinema.

El tema de la ciència sorgeix en cada moment essencial del llibre. Aronnax és un científic, autor d'un llibre sobre el fons submarí, un territori que el capità coneix com si fóra sa casa. Nemo aprofita la presència del científic per a mostrar-li els punts obscurs del seu llibre: «Sempre he trobat el seu llibre molt interessant, però com és lògic, limitat. És clar que des de terra les coses no es veuen igual. Ara tindrà l'oportunitat de veure-les com cal». En aquest sentit, la pregunta salta en la ment del lector: Era conscient Nemo de qui salvava del naufragi? O el va salvar precisament per tractar-se d'un científic conegut?

Interessant, també, resulta el perfil dels personatges, dissenyats a la mida de l'aventura: l'erudit i prudent Aronnax, el lleial Conseil, l'impulsiu Ned i el capità Nemo, enigmàtic i malèvol, alhora que sensible i hospitalari.

A part de l'interès de l'obra en si mateixa i dels comentaris que en plantejarà la lectura, creiem que també resultaran interessants punts com:

- La curiositat per la literatura i la filmografia de viatges a llocs remots i desconeguts.
- L'exploració espacial: expedicions actuals a altres planetes i satèl·lits.
- La realitat i la fantasia en les dues obres més famoses de Verne: *Vint mil llegües de viatge submarí* i *La volta al món en 80 dies*.
- Les prediccions que apareixen registrades en aquesta novel·la (recerca de tresors submarins, descobriment del pol Sud, ús de dispositius elèctrics, ús de l'escafandre...).
- L'existència de submarins en l'època en què Jules Verne va escriure la novel·la.

–Els rols dels bons i dolents en les novel·les. Està justificada l'actitud del capità Nemo?

TEMES TRANSVERSALS

Aventura, ciència-ficció, col·laboració, enginy i imaginació, esforç i afany de superació, llibertat, misteri, solidaritat, valentia i viatges.

L'AUTOR

Jules Verne (Nantes, 1828 - Amiens, 1905) va començar els estudis de dret el 1848 a París, on va conèixer Alexandre Dumas, que el va introduir en els cercles literaris de la ciutat i el va animar a escriure. A la ciutat del Sena, i profundament captivat pels avanços científics de l'època, Verne abandona la faena com a agent de borsa i engegà la seua afició per la literatura en connexió amb aquests temes. Hi va publicar la seua primera novel·la, *Cinc setmanes amb globus* (1863), que va assolir un gran èxit. Després d'aquesta publicà, entre moltes altres de famoses, *Viatge al centre de la Terra* (1864), *De la Terra a la Lluna* (1865), la trilogia *Els fills del capità Grant* (1867-68), *Vint mil llegües de viatge submarí* (1870), *L'illa misteriosa* (1874), *La volta al món en 80 dies* (1873), *Miquel Strogoff* (1876) i *Un capità de quinze anys* (1878).

L'autor és conegut, sens dubte, per la capacitat d'avançar-se a la seua època en les novel·les que va escriure i per l'interès científic que va despertar en amplis sectors de la població. Àvidament llegit pel món juvenil, una bona part de les seues novel·les han estat portades al cinema.

A més de *Vint mil llegües de viatge submarí*, Edicions Bromera ha publicat una versió teatral de *La volta al món en 80 dies* i l'obra *Cinc setmanes amb globus*.

L'ADAPTADOR

Jesús Cortés (Torrent, 1962) és, a hores d'ara, un dels escriptors valencians de narrativa juvenil més destacats. Escriu històries d'aventura i de misteri, però les desmitifica amb sentit de l'humor. El seu primer llibre *Plom, més que plom!* va quedar finalista del Premi de Narrativa Juvenil Vila de l'Eliana l'any 1992. Posteriorment ha publicat *El somni de Fran, Àlex & Cia. Detectius*, *La mansió del terror*, *No em pots dir adéu* (Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil 1997), *Roses negres a Kosovo*, *L'ull de la mòmia* (Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre 1999) i *Àlex & Cia. Delinqüents*. També ha publicat, a Edicions Bromera, l'adaptació del clàssic grec *L'Odissea* i la de *Moby Dick*, de Herman Melville, a més d'aquestes *Vint mil llegües de viatge submari*.

L'IL·LUSTRADOR

Enric Solbes (Alcoi, 1960) és un artista plàstic de reconeguda trajectòria professional en els camps del cartellisme, la pintura, la il·lustració i el disseny gràfic, entre altres. És autor dels dibuixos d'un bon grapat de llibres per a adults, joves i xiquets, entre els quals cal esmentar, per exemple, alguns llibres publicats en la col·lecció «El Micalet Galàctic»: *Tirant lo Blanc*; *El meravellós màgic d'Oz*; *Anàdia, la ciutat submergida*; *Ulisses, el meu gat*; *L'Odissea* i *Els ulls al cel i l'ànima a la mar*.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

La lectura, en el seu sentit ampli, és l'activitat intel·lectual més completa de les que du a terme un xiquet dins i fora de l'aula. Per a un lector d'aquestes edats, desxifrar el codi ja no representa cap

dificultat i passa a convertir-se en un instrument que li permet una progressiva autonomia lectora. Però sent açò important, cal recordar que la lectura d'un llibre ofereix al xiquet l'oportunitat d'ampliar el seu imaginari i comprovar com són les coses més enllà del seu món immediat. Llegir brinda, a més, la possibilitat d'interactuar amb els personatges, traslladar-se per l'espai i el temps, emocionar-se, opinar, divertir-se... tant individualment com col·lectivament.

A més de la realització de les propostes didàctiques que apareixen en les pàgines següents, fóra convenient tenir en compte la lectura d'un llibre dins d'una programació o pla lector, i no com un fet aïllat. La importància de l'activitat lectora i la seua repercussió posterior haurien de fer-nos reflexionar sobre aquest punt. Superat el costum de considerar la lectura com un deure per a substituir-la pel concepte de plaer, es fa necessària la seua integració dins del procés formatiu i educatiu de l'alumnat. I per a facilitar-ho, proposem:

- Dissenyar un pla lector amb la participació dels alumnes.
- Crear progressivament i gestionar col·lectivament una biblioteca d'aula o de centre amb formes imaginatives per a dotar-la.
- Crear una secció o un panell de llibres recomanats, que puga incloure comentaris breus sobre les lectures realitzades.
- Visitar periòdicament llibreries i la biblioteca municipal.
- Programar sessions de llibrefòrum i representacions teatrals d'algun capítol.
- Veure pel·lícules que tinguen relació temàtica amb els llibres que estem llegint o, millor encara, que en siguen una versió.
- Concertar la visita d'escriptors, il·lustradors, contacontes, etc.
- Celebrar concursos i festes amb el llibre com a tema central.
- Transmetre als pares la importància dels llibres i de la lectura perquè actuen com a models a casa.

A més de les iniciatives anteriors de caràcter general, sobre aquesta obra en podríem proposar les següents:

- Buscar la informació prèvia que es pot traure del llibre a partir de l'observació de la coberta.
- Formular hipòtesis, abans i durant la lectura, sobre els camins que deu haver triat l'autor per a desenvolupar la narració.
- Il·lustrar un passatge o moment de la novel·la que no aparega il·lustrat i que els resulte especialment corprenedor.
- Elaborar un diari del viatge, en el qual es recolliran els dies, les aventures o els incidents i el punt geogràfic on s'esdevenen (una simplificació d'aquesta activitat apareix en les propostes).
- Imaginar l'aparició d'altres personatges i la seua repercussió en el relat, concretament, en el nuc i el desenllaç.
- Classificar els animals (ocells, peixos, mamífers, etc.) que apareixen ressenyats en el relat. Dibuixar i acolorir els més interessants i construir-hi un mòbil per a l'aula o biblioteca.
- Organitzar una mostra Jules Verne que reculli títols i exemplars de les seues novel·les, il·lustracions, maquetes del *Nautilus* o el globus de *La volta al món en 80 dies*, veure pel·lícules basades en obres de l'autor, etc.

Finalment, només cal dir que les activitats que trobareu a continuació són propostes per a ser aplicades en cas d'un ús escolar col·lectiu del llibre que no s'haurien d'utilitzar com a exercicis d'avaluació o control de la lectura. Igualment, s'ha d'insistir en el seu caràcter optatiu i discrecional, ja que poden ser seleccionades d'acord amb les necessitats o preferències del professorat o les característiques del grup-classe.

*SOLUCIONS D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS
COMPLEMENTÀRIES PLANTEJADES*

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 2

		F					
	A	A		C			
	R	R		O			
	O	R	S	N			H
	N	A	C	S			O
	N	G	O	E		J	B
N	A	U	T	I	L	U	S
E	X	T	I	L	A	L	O
M			A		N	E	N
O					D	S	

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 4

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	C	O	M		A	F				J
2	O	N	U		F	R	A	N	Ç	A
3	R	U	S	S	I	A		E		P
4			E			G		D		O
5		S	U	B	M	A	R	I		
6	P		S	E		T	E		P	I
7	E				T	A	U	R	O	
8	R	O	P		A			A	P	A
9	L	A		O		P	R	O	E	S
10	A	P	A	M		S	O		S	U

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

---

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes propostes de treball amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTOR: .....

ADAPTADOR: .....

DIBUIXOS: .....

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: ..... NÚM.: .....

1. Quin creus que és el tema de *Vint mil llegües de viatge submarí*?

.....

2. Indica quins d'aquests subtemes o idees secundàries apareixen també en la novel·la.

L'amistat entre companys	
Enigmes i misteris	
Tresors submarins	
L'esperit de lluita davant les dificultats	
Funció científica dels museus	
Mites i llegendes	

3. Qui és per a tu el protagonista de la novel·la? Justifica la resposta.

.....

.....

4. De segur que alguns capítols t'han agradat més que uns altres. Indica quins i explica per què.

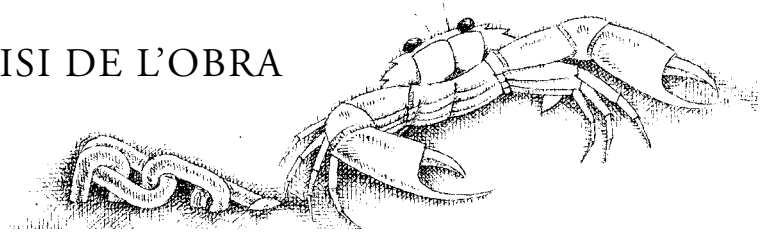
.....

.....

.....

.....

B) ESTUDI I ANÀLISI DE L'OBRA

1. L'estructura

Generalment, totes les narracions consten de tres parts:

- a) Plantejament, en què s'introdueix el lector o lectora en la història.
- b) Nuc, en què es desenvolupa la trama argumental del llibre.
- c) Desenllaç, en què es conten els esdeveniments finals de la narració.

1.1. Tenint en compte això, indica els capítols que corresponen a cada una de les tres parts de què consta la novel·la:

PARTS	CAPÍTOLS
Plantejament	
Nuc	
Desenllaç	

1.2. Recordes el desenllaç de la novel·la? Creies que tindria aquest final? Escribeu un breu comentari sobre com t'agradaria que haguera acabat l'obra.

.....

.....

.....

.....

1.3. Busca algun altre relat en què l'acció es desenvolupi en el fons de la mar i anota totes les dades que en tingues: títol, autor, tema i argument, etc.

.....

.....

.....

2. *El narrador*

L'autor és qui inventa la història i el narrador és qui la conta.
Després d'aquesta explicació, contesta:

2.1. Qui és el narrador de *Vint mil llegües de viatge submarí*?

.....

2.2. Quina és la seua professió?

.....

2.3. Per què es trobava als Estats Units?

.....

2.4. Al principi de la novel·la, Pierre Aronnax comença el relat dels fets. Imagina't que el narrador és el capità Nemo i reescriu la pàgina tal com ell ho contaria.

Em diuen Nemo, i gràcies a la meua condició de capità del *Nautilus*...

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.5. En conjunt, què predomina en la novel·la: la narració dels fets, la descripció, o el diàleg entre els personatges? Indica quina forma et resulta més interessant de llegir i per què.

.....

.....

.....

.....

2.6. Creus que la novel·la té una lectura àgil i fluida o, al contrari, és lenta i pesada? Raona la resposta.

.....

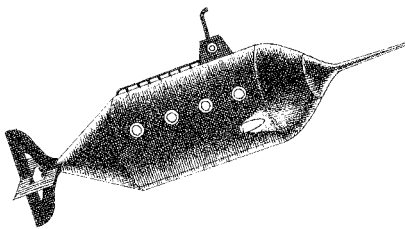
.....

.....

3. Els personatges

3.1. Relaciona cada personatge amb la seua activitat o càrrec.

Pierre Aronnax •	• Arponer Canadenc
Conseil •	• Secretari de la Marina
J. B. Hobson •	• Ajudant de Pierre Aronnax
Ned Land •	• Científic francès
Nemo •	• Capità del <i>Nautilus</i>

3.2. Completa la fitxa amb la procedència d'aquests personatges.

PERSONATGE	PAÍS D'ORIGEN	CAPITAL
Pierre Aronnax		
Ned Land		
Comandant Farragut		

3.3. Escriu el nom del personatge que diu cada frase:

«Sí, tornarem a París. Però primer viatjarem a bord de la fragata Abraham Lincoln.» .....

«Jo no crec que darrere del misteri s'amague cap cetaci gegant, o cap nerval, com creu vosté.» .....

«Classe dels gasteròpodes. Grup dels pòlips... Cypranea Madagascariensis.» .....

«Ho vam fer els meus homes i jo, en un illot desert i perdut en l'oceà.» .....

«Ja pensava que no vindrien. És l'hora de salpar i estem a punt d'amollar amarres.» .....

4. L'espai i el temps

Al llarg de la narració, hi ha molts canvis d'escenari, tots ells necessaris per a situar les diverses accions que tenen lloc en la novel·la.

4.1. Anota els llocs on s'esdevenen els fets següents:

–Pierre Aronnax té notícia per primera vegada dels successos estranys.
.....

–El Secretari de la Marina invita Aronnax a l'expedició de l'*Abraham Lincoln*.
.....

–Aronnax, Conseil i Ned són perseguits per una tribu de salvatges.
.....

–El capità Nemo salva la vida d'un pescador de perles a qui estava atacant un tauró.
.....

–Els navegants del *Nautilus* són atacats per polps gegants.
.....

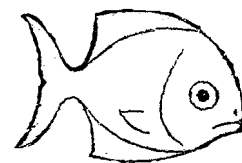
4.2. Què unia el túnel aràbic? Tria la resposta correcta.

La mar Roja amb l'oceà Atlàntic	
L'oceà Índic amb la mar Roja	
La mar Roja amb la mar Mediterrània	
L'oceà Atlàntic amb la mar Mediterrània	

4.3. Tria, del requadre, el lloc on s'esdevé cada aventura i posa'l al seu costat a la taula.

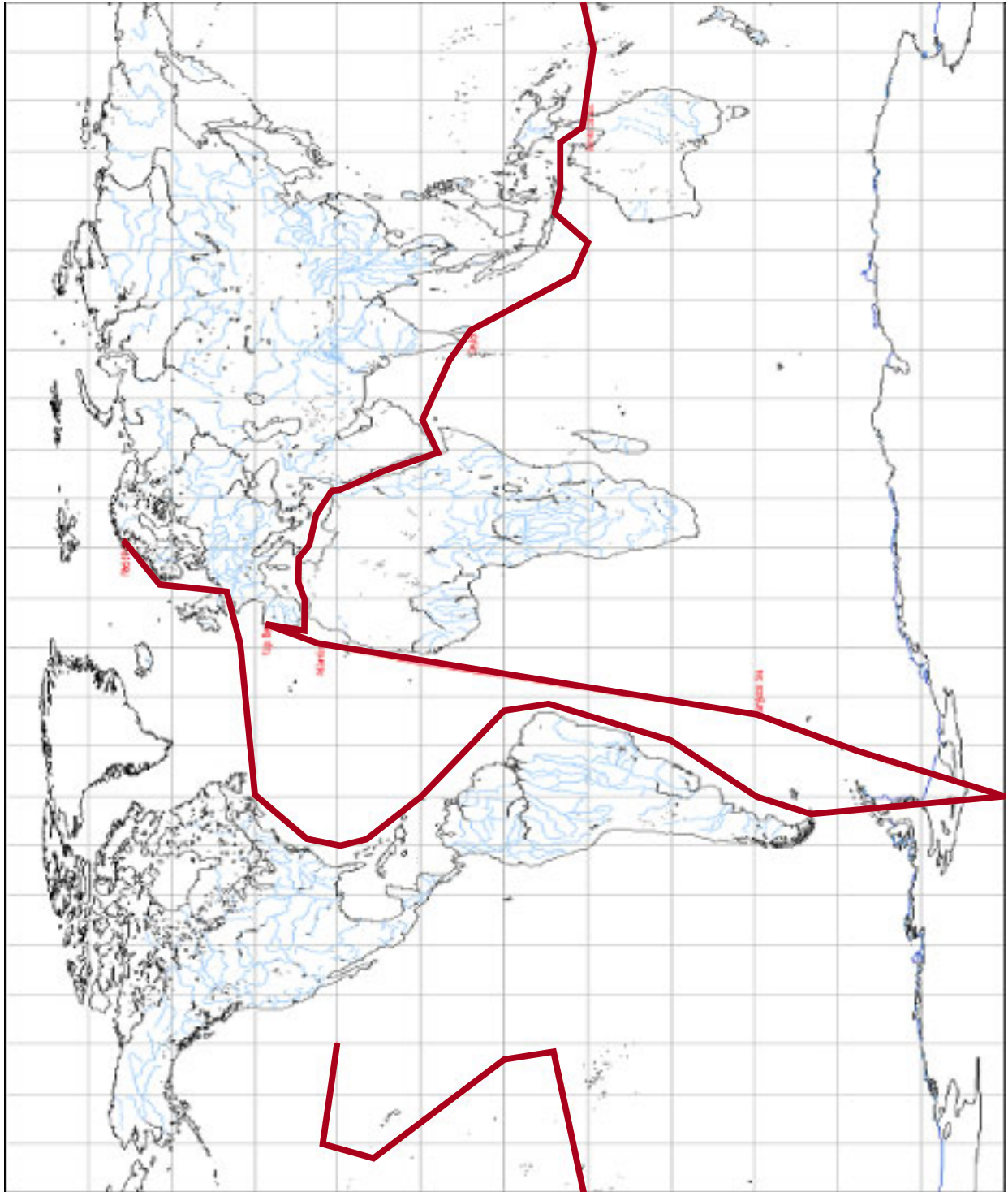
mar de les Antilles, badia de Vigo, illa de Ceilan, Pol Antàrtic, fons marí prop de les illes Canàries, illa de Goroboar

AVENTURA	LLOC
Atac dels salvatges	
Pesca de perles	
Tresors i vaixells enfonsats	
Contemplació de l'Antàrtida	
Atrapats en el gel	
Atac dels polps	

4.4. Aquest planisferi mostra la ruta submarina del *Nautilus* al llarg de la novel·la. Situa les aventures anteriors en el lloc adequat seguint l'ordre en què es relaten.

2. Penja de la paraula «*Nautilus*» aquests noms propis.

N	A	U	T	I	L	U	S

Capità del submarí

Cognom del científic francès

Capità de la fragata

Un dels vaixells atacats per l'estrany monstre

Nom de l'ajudant d'Aronnax

Cognom de l'arponer

Nom de l'autor de la novel·la

Cognom del Secretari de la Marina

3. Imagina què hauria passat si la fragata *Abraham Lincoln* haguera destruït el *Nautilus* amb els seus canons. Com hauria continuat la història? Escriu-ne un resum.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

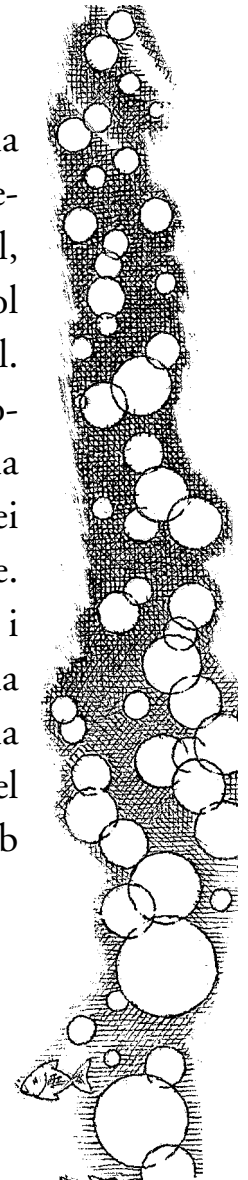
4. Resol l'encreuat.

Horizontals

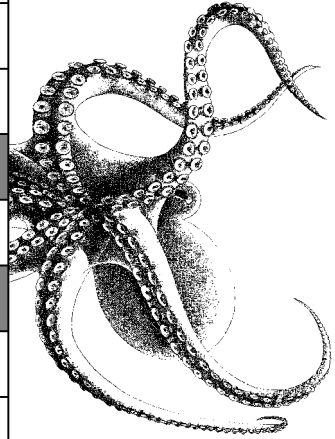
1. Interrogació de manera. Quarta nota musical (a l'inrevés). Inicial de Josep. 2. Organització de Nacions Unides. País d'origen de Jules Verne. 3. Estat més extens d'Europa. Segona vocal. S'hi pot aparcar. 4. Segona vocal. Setena lletra de l'alfabet. En romans, 500. Quarta vocal. 5. El *Nautilus* ho és. 6. Símbol químic del fòsfor. Verb *saber*, 1a persona del singular del present d'indicatiu. Beguda que es pren en infusió. Fa pinyes. 7. Segona vocal. Gran peix depredador marí. 8. A l'inrevés, inquietud davant d'un perill. Primera vocal. Expressió per a animar a moure's. 9. Article femení singular. Quarta vocal. En plural, part de davant d'un vaixell. 10. A l'inrevés, representació gràfica de la Terra. A l'inrevés, peça dura de l'esquelet humà. A l'inrevés, pronom feble de la segona persona del plural.

Verticals

A. Grup de cantants. Boleta que es forma a l'interior d'una ostra. B. Organització de Nacions Unides. Al Sud. A l'inrevés, au de corral amb un plomall molt vistós. C. En plural, institució on treballava el professor Pierre Aronnax. Símbol químic del fòsfor. Primera vocal. D. Al Sud. Contrari de mal. Arbre de fulla dentada i caduca. E. Que té afinitat. En romans, 1000. Pronom possessiu femení de la segona persona del singular. F. L'*Abraham Lincoln* ho és. A l'inrevés, servei públic. G. Primera vocal. Dit d'una persona que és culpable. A l'inrevés, metall preciós. H. Nom de l'arponer canadenc i conjunció copulativa. Allò que u sempre pensa que té en una discussió. I. Lletra trencada. En plural, part de darrere d'una embarcació. J. País a tres-centes milles del qual comença el viatge del *Nautilus*. Símbol químic del iode. A l'inrevés, verb *usar* en tercera persona del singular del present d'indicatiu.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1				■			■	■	■	
2				■						
3							■		■	
4	■	■		■	■		■		■	
5	■								■	■
6		■			■			■		
7		■	■	■						■
8				■		■	■			
9			■		■					
10					■			■		

5. Als últims capítols del llibre es parla del ‘maelström’. Com t’imagines aquest fenomen? Esbrina on té lloc i descriu-lo.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Busca informació sobre l'autor de *Vint mil llegües de viatge submari* i les seues obres, i anota ací alguns títols que et semblen interessants.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Propostes didàctiques referides al llibre
Vint mil llegües de viatge submarí (ISBN: 84-7660-685-0)

© Edicions Bromera, S.L.
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Josep Millo, 2005
Dibuixos d'Enric Solbes, 2005